

ŐRZŐ

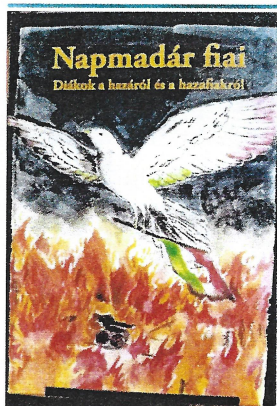
A POFOSZ 1956-os Hagyományörző Tagozatának kiadványa

VII. évfolyam 28. szám

2021. december

„A hagyományörzés nem a hamu megtartása, hanem a láng továbbvitele.”

Morus Tamás

Megemlékezések a forradalom

65. évfordulóján

A kommunisták a sajtójukat sem kímélték

Az idei esztendőben az 1956-os forradalom és szabadságharc 65. évfordulójára emlékezett az ország. A POFOSZ tagjai is több helyütt részt vettek a Budapesten és vidéken megtartott rendezvényeken – megidézve a magyar történelem dicső napjait és fejet hajtva az áldozatok emléke előtt.

Hagyományörző tagozatunk a FIDESZ zuglói szervezetének rendezvényén képviseltette magát október 22-én, mely megemlékezésen Ámon Antal, a tagozat elnöke mondott ünnepi beszédet. Felidézve a kisdíák korában átélt forradalmi eseményeket, szónoklatában a kommunista diktatúra embertelenségére figyelmeztetett. Mint mondta: a kommunisták nemcsak az ellenségeiket, de a sajtójukat sem kímélték. Az emberi méltóság és az emberélet semmit sem számított a diktatúrának, s ez olyan tanulsága a korszaknak, melyre mindig emlékezni és emlékeztetni kell.

Közösségünk tagjai – immár sokadik éve – november 4-én, a forradalom és a szabadságharc leverésének emléknapján is lerótták kegyeletüket Fiumei úti sírkert 57-es parcellájában, a fehér márványkeresztnél. Az ünnepélyt a zuglói Szent István Király Zeneművészeti Szakközépiskola diákjainak szavalatai és énekei tették emlékeztetessé.

Az ünnepkör részeként november 3-án került sor a hagyományörző tagozat által kiadott, s a POFOSZ és a Szabadságharcosokért Közalapítvány által támogatott: Napmadár fiai – Diákok a hazáról és a hazafiakról című könyv bemutatójára. Az előszó szerint: „A kötetben megjelent dolgozatok szerzői 14-25 éves magyarországi és határon túli magyar diákok. Pályaműveiket 2008 és 2018 között írták a Magyar Politikai Foglyok Szövetsége (POFOSZ) 1956-os Hagyományörző Tagozata által évente kiírt irodalmi-történelmi pályázatra. E munkák nem történelmi értekezések, többségük fikció.

A fiatalok esszéikkel, interjúkkal, novellákkal és versekkel pályáztak az évenként különböző tematikájú felhívásra: megszólaltatták 1956 ma még élő tanúit, helytörténeti ismereteik alapján megidézték a kor eseményeit, illetve változatos műfajokban feldolgozták a forradalom és a

szabadságharc mártír hőseinek és túlélőinek személyes történeteit. A kiválogatott pályaművekben a fiatalok történelmi ismeretei és az emberi sorsok emocionális átélése ötvöződik. A kötet – terjedelmi korlátok miatt – csupán a kort legszemélyesebben bemutató munkák válogatása; köszönet az írástudó ifjagnak és felkészítő tanárainak,

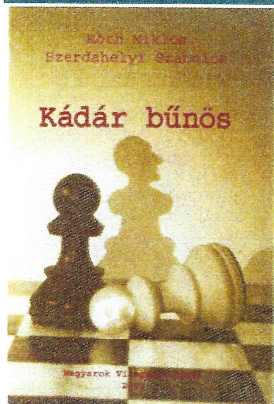
A kötet borítólapját és a könyvben fellelhető rajzos illusztrációkat ugyancsak diákok készítették; ők valamennyien a Zuglói Munkácsy Mihály Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola tanulói. Őket és felkészítő tanáraikat szintén köszönet illeti. Ez a könyv az első betűjétől az utolsó rajzvonásáig diákok műve, akiknek van mondanivalójuk a hazáról és a hazafiakról”.

Vasvári Éva

Fotók: Kurtz Mária

Fiumei úti megemlékezés a Szent István Király Szakgimnázium tanulóival Hajdu Szabolcs közismereti igazgatóhelyettes vezetésével

Elrabolt magyar gyerekek Ungváron

„Rossz állapotban voltak, többen sírtak közülük”

Alábbi írásunkban Szerdahelyi Szabolcs, az 56-os Deportálások Tényfeltáró Bizottsága (Deport '56) elnökének 1996-ban keltezett interjúja olvasható Elek Mária újságíróval az 1956-ban Ungváron láttott magyar fogoly gyerekekről.

Szerdahelyi Szabolcs:

- Hány éves volt, amikor a gyermektranszportot látta Ungváron?

Elek Mária:

- Tizenegy éves.

- Egyáltalán hogy jutott tudomására, hogy ott vannak?

- A nagybátyámtól tudtam meg, ő mesélte, hogy valakitől hallotta. Neki nem volt gyermeke, szeretett volna örökbe fogadni egyet közülük. Ezért érdekelte őt különösképpen. Én meg afféle kíváncsi gyerek voltam és így vele mentem.

- Hova: a város melyik részébe?

- Arra a térre, amelyik most a Petőfi-tér nevet viseli. Oda fut be az országút Magyarország felől. Ott állt egy teherautó.

- Ki vezette?

- Orosz katona volt a sofőr, és az örök is oroszul beszéltek.

- Milyen volt a teherautó? Zárt vagy nyitott?

- Rongyos ponyvával volt befedve.

- Hogyan néztek ki a gyerekek? Hány évesek voltak?

- Rossz állapotban voltak, többen sírtak közülük. Nem voltak megfelelően öltözve. Hét-nyolc évesektől kezdve voltak tizenévesek is, úgy nagyjából az általános iskolásoknak feleltek meg.

- Tudott velük beszélni?

- Nem. A katonák nem engedték.

- Milyen közel sikerült menni hozzájuk?

- Úgy két-három méterre.

- Másoknak sem sikerült odamenni?

- Nem. A közelben volt egy kenyérbolt, és az asszonyok szereztek onnan kenyeret, amit oda akartak adni a gyerekeknek, de a katonák elzavarták őket.

- Honnan derült ki, hogy a gyerekek magyarok?

- Magyarul beszéltek és Magyarország felől jöttek.

- Körülbelül hányan lehettek?

- Nem tudom pontosan. A teherautó megtelt velük.

- Mennyi ideig volt ott?

- Úgy negyed óráig, fél óráig.

- Magától ment el onnan?

- Nem. A katonák géppisztollyal elzavartak mindenkit.

- Később mit hallott róluk?

- Semmit. Egészen mostanáig semmit. Maguktól hallottam róla először

(Róth Miklós – Szerdahelyi Szabolcs: Kádár bűnös, Magyarok Világszövetsége, 2007.)

Ügyfélfogadás, összejövetelek

Tájékoztatjuk kedves olvasóinkat, hogy a POFOSZ Hagyományőrző Tagozatának 2016-tól átalakult az ügyfélfogadási rendje. Barátainkat és tagtársainkat **előzetes egyeztetés után** – bármely hétköznapon – várjuk a tagozat székhelyén: Budapesten, a XIV. kerület, Nagy Lajos király útja 155. számú irodánkban. Kérjük, hogy látogatási szándékát előre jelezze Ámon Antalnál – a tagozat elnökénél – a 06-30-814-9917 vagy a 06-1-257-0190-es telefonszámon. Az előzetes bejelentkezés Vasvári Évánál, a hagyományőrzők elnökhelyettesénél is jelezhető a 06-20-428-7351 vagy a 06-1-781-3674-es telefonszámon.

1956-ban történt...

„Úgy éreztem, kisütött végre a nap”

Alábbi írásunk egy visszaemlékezés. A sorokból kiderül: a forradalom lélekemelő napjait felszabadultsággal, önfelelt örömmel és bizakodó tettvággyal élték át az akkori résztvevők.

Egy fiú Rákosi felakasztott mellszobrával a Városháza előtt (Kép: fortepan_197823 / Comet Photo AG/Jack Metzger / ETH Zürich)

Először rádión keresztül értesültünk a budapesti eseményekről, majd városunkban, Győrött is fellobbant a tűz, amikor a Kisfaludi Színház tagja Földes Gábor elszavalta a „Nemzeti dalt” a városháza előtt összegyűlt több ezres tömeg előtt.

Jómagam is ott szorongtam kokárdával a galléromon. Barátságos arcok, mosoly, lelkesedés vett körül. A hosszú, keserves évek után, úgy éreztem, kisütött végre a nap.

Szigethy Attila vezetésével megalakult a Győri Nemzeti Tanács, mely rövidesen az egész Dunántúlt magába foglalta. Ezen belül: munkástanács, forradalmi katonai tanács, értelmiségi tanács, paraszttanács szervekre oszlott.

Az írószövetség elsőként csatlakozott a nemzeti értelmiségi tanácshoz. Férfem, tagja lévén az írószövetségnek, fontos megbízást kapott Szigethy Attilától: a külpolitikai rovat vezetését. Miután több idegen nyelvet beszélt, a külföldről érkezett riporterekkel kellett foglalkoznia. A sajtóiroda a Győr-Sopron megyei kommunista párt megyebizottsági épületébe költözött.

Furcsa, nem is olyan régen abban az épületben próbáltak rávenni a kommunista pártba való belépésre... Milyen gyorsan változnak az idők – gondoltam megelégedéssel.

Felszámolták az Államvédelmi Hatóságot Győrben és Mosonmagyaróváron. Míg Győrött kevés vérontással vette át a hatalmat a forradalmi bizottság, Mosonmagyaróváron tragédia kísérte az Államvédelmi Hatóság felszámolását: ártatlan asszonyokat, gyermekeket mészárolt le a sarokba szorított fegyveres hatalom sortüze...

A Dunántúli Nemzeti Tanács követelte Magyarország semlegességének kinyilvánítását és ennek az ENSZ-ben történő bejelentését. Október 31-én Nagy Imre miniszterelnök teljesítette ezt a követelést.

A megvetett vörös zászlók helyébe a Kossuth címeres zászlók kerültek. Boldogan oktattam gyermekeimet: „látjátok kicsinyeim, ez az igazi magyar címer és lobogó... De örömujjongásunk kevés ideig tartott ... November 4-én százával dübörögtek ablakunk alatt (a bécsi úton laktunk) a szovjet tankok.

Tudtuk, vége a szép álomnak, megtorlás következik.

Éppen ezért szorgalmaztam, hogy minél előbb elmeneküljünk, mielőtt férjemet letartóztatják, bár ő nehezen egyezett bele, hogy négy kicsi gyermekkel (egyik pólyás) nekivágjunk a nagyvilágnak.

November 7-én, kalandos menekülés után Ausztriába érkeztünk, majd 1957. január 9-én Melbourne-be.

Szerencsére Galló Géza bátyámék már 1949-től itt laktak és jóságosan egyengették az idegen világba való beilleszkedésünket.

Később Magyarországról tudomásunkra jutott, hogy férjemet 8 évi börtönbüntetésre ítélték, mint a szerencsétlenül járt, kivégzett Szigethy Attila „jobbkezt”.

(Gulyás Gyöngyi a Melbourne-i Magyar Központ Híradójában, 2006-ban.)

Impresszum: ŐRZŐ, a Magyar Politikai Foglyok Szövetsége (POFOSZ) 1956-os Hagyományörző Tagozatának negyedéves hírlevele.

Főszerkesztő: Ámon Antal. Tel.: (1) 257-0190, 06 30-814-9917

Szerkesztő: Vasvári Éva, lapszerkesztő: Kurtz Mária

Kiadóhivatal: 1149 Budapest, Nagy Lajos király útja 155.

E-mail: hagyomanyorzok1956@gmail.com

Honlap: www.hagyomanyorzok1956@weebly.com

Nagy Imréről a Szabad Európa Rádióban

„Vissza az oroszokkal! „

Alábbi írásunk visszavisz az időbe. A szöveg – Mikes Imre jegyzete - a Szabad Európa Rádióban hangzott el 1956. október 26-án. A súlyos mondatok – 65 év távlatából is – arra készítetik az olvasót, hogy újra és újra szembesüljön 1956 heroikus küzdelmével és nagy kérdéseivel.

A műsor leirata

Gallicus rovatát, a Reflektort közvetítjük.

Az egyetlen megoldás, amely Nagy Imrének nem jut eszébe: íme Reflektorunk témája.

Szignál

Ama rengeteg kiáltványok egyike, amelyeket most a visszahódított rádió mikrofonján keresztül a nemzethez intéznek, de amelyeket a nemzet aligha hallgat meg, mert az igazi kiáltványokat nem a fülével hallgatja, hanem a vérével írja. Szóval a sok kiáltvány egyike azt mondja, hogy a párt Politikai Bizottságának döntése, ez a megnyugtató és szívderítő döntés valóban az utolsó pillanatban érkezett. Arról a döntésről van szó, amely Nagy Imrét a kormányelnöki, Kádár Jánost a főtitkári méltóságba segítette. Ez a döntés érkezett, lelkendeznek a kiáltvány aláírói, az utolsó pillanatban.

Az utolsó pillanatban? Be régen elmúlt az az utolsó pillanat, be régen a Politikai Bizottság döntése előtt, örvendező urak! Már maga a pusztaság tény is, hogy az utolsó pillanatig engedték fajulni a tragédiát, már ez a pusztaság tény is bizonyítja, hogy az utolsó pillanatot lekésték. Ugyan miféle alapon, milyen erkölcsi jogon merészelik azt hirdetni a mikrofon előtt a rendszer olcsó kufárai, hogy a végpillanatban mégis csak megszületett a nagyszerű, a mindent kibogozó megoldás? Az utolsó pillanatot emlegetik, amikor vér öntözi a magyar térségeket, a gyász bakacsinja vonja be a magyar eget, számolatlanul tapossa a magyar életeteket a szovjet csizma, mintha nem 1956-ot, de 1756-ot íránk, a Duna medrében a Kongó folyón, és mi magunk nem évezredes kultúrnép, de a parti dzsungelben félmeztelen hontentották vagy kafferek lennénk. Az lenne a még kellő időben elcsípett utolsó pillanat, az lenne a bölcs megoldás, hogy a nemzet kint pusztul a barikádokon, szemben vele Nagy Imre vörös tankjai, fölötte pedig Nagy Imre statáriuma? Nem megoldás ez, hanem árulás és mézárszék, kiáltványt szerkesztő urak!

Am ismerjük el, hogy noha az utolsó pillanat már régen elmúlt, amint az utolsó hajót is arról lehet megismerni, hogy már elment, és noha Nagy Imre már rég nem megoldás, ezt az elszalasztott végpillanatot és ezt az eljátszott megoldást meg lehetett, meg is kellett volna ragadni. Meg lehetett volna ragadni akkor, ha Nagy Imre a nép élén, nem pedig a nép ellen veszi át a hatalmat. Mert igazában a nép élén kellett volna érkeznie. Hiszen ez a nép állott mögötte, a nép követelte visszahívását, a nép emelte ki a politikai kriptából, ahova örök hatalmi harcukban moszkvai vetélytársai letaszították. Talán egész történetünkben sem volt még férfiú, akinek kezében annyi győzhetetlen lehetőséget, oly sok szerencsés ütőkártyát halmozott volna az események szeszélye, a vak véletlen, mint amennyit halmozott Nagy Imre kezébe. Tudjuk, hogy a rémuralom első hat esztendejét az Akadémia utca hű és feltétlen fiaként szolgálta végig. Beleértve ebbe még azt a korszakot is, amelyben Moszkva budapesti helytartósága nem csak a nemzet legjobbjait, de a párt legjobbjait, a dízsírhelyes áldozatokat ölte halomra. Utóbb, amikor a Sztálin halálát követő válságban Moszkva megpróbálkozott az olvadás taktikájával, e tetszetős, népszerű politikai sodrásban Nagy Imrét szemelték ki a kormányos szerepére. Ebből azután önként következett, hogy amikor az ortodox zsarnokság képviselői visszaszerezték a hatalmi posztokat, ő szorult háttérbe, a liberalizálódás áldozatának misztikuma lengte körül, elfelejtették múltját és legenda szövődött körülötte, ő lett az ibseni népbarát, az elnyomott tömegek és a felszabadító jövő ígérete. Az utóbbi hónapok szabadságharcjelmeiben az ő neve csillogott az élen. A parasztság, a Petőfi Kör hősi értelmisége, a nagyszerű magyar fiatalság, még részben a proletariátus is tőle és vele várta a kibontakozást. Most, amikor egy tragikus hét elején a népmilliók felsorakoztak, ezeket a népmilliókat Nagy Imre maga mögött tudhatta. Éppen csak cselekednie kellett volna, úgy, ahogyan Gomulka cselekedett Varsóban, egyetlenegyszer odaütni az Akadémia utca asztalára és a bűnös múlt már nincs is többé, a megújulás folyama útnak indulhatott volna. Békén, boldogan, a néppel és a nép által, a hulló vér áradata és a gyász égnek törő kétségbeesése nélkül.

De Nagy Imre nem ütött az asztalra. Illetve nem az asztalra ütött, hanem arra a népre ütött, amely hajlandó lett volna őt vezérének elfogadni, hogy új utakon új sorsba vezesse. Statárium és a szovjet hordák: ez volt az ibseni népbarát válasza a nemzetnek. Miért válaszolt így? Talán csak a népmilliók felejtették el a múltját, de ő maga nem, vagy talán a vörös vetélytársak lépre csalták, hogy így zúzzák semmivé könnyen szerzett, de tényleg mérhetetlen presztízsét. Nincs válaszunk ezekre a kérdésekre. De nem is nagyon érdekel bennünket ez a hiányzó válasz. Mert merőben mindegy az, miért döntött kenyér helyett a sortűz, szabadság helyett az idegen martalócok mézarlási joga mellett. A lényeges az, hogy az elnyomott nemzet kint pusztul a barikádokon, szemben vele Nagy Imre szovjet légiói, fölötte Nagy Imre statáriuma.

Miféle utolsó pillanatról, miféle megváltó döntésről beszélnek tehát a perfid kiáltvány megfogalmazói? Igaz, mi is elismerjük, hogy az új miniszterelnök, aki egy perc alatt fecsérelte el esztendőik során át felhalmozott vagyonát, amelyet különben nem is ő halmozott fel, hanem a sóvárgó és álmodó népmilliók halmoztak fel részére, szóval mi is elismerjük, hogy az új kormányfő ígéretet ígéretre halmozott tegnapi beszédében. Azt mondotta, hogy a felkelés leveretése után széleskörű népfront-kormányt alakít. A felkelés leveretése után reformprogramot terjeszt elő. A felkelés leveretése után tárgyalásokat kezd a szovjet-magyar egyenrangúságról. A felkelés leveretése után odahat majd, hogy Moszkva rendelje vissza megszálló csapatait hazánkából. Után. Után. És mindig csak után! Mit akar ezekkel a ködös, minden biztosíték nélküli, a kétes jövőben esedékes ígéretekkel a kormányelnök, amikor az utcákon ömlik a vér, egész térségünket betölti az özvegyek és árvák jaja? Nem szavak, nem ígéretet kellene most, légyenek bár még oly fennkölt szavak és még oly szárnyaló ígéretet is, hanem tettek, cselekedetek, azonnal, meggondolás nélkül. Mindenekelőtt és mindenekelőtt azoknak az idegen hordáknak a visszavonása, amelyek ott kalózkodnak az egész országban, pusztítják az életet és javakat, halomra mészárolják a magyar jövő zálogát, az ifjúságot. Ne ígérjen semmit az új miniszterelnök. A népnek most nincs szüksége programjára. Nincs szükségé szemfényvesztő, népfronti kormányára. Nincs szüksége szónoki művészetére. Egyetlen hangjára sem! Csak az aláírására van szükség. Arra az aláírására, amellyel ránk szabadította martalócait, és amellyel e martalócoktól megmentheti a nemzetet.

Visszahívni a szovjet divíziókat, vissza haladéktalanul, itt kezdődik, és itt végződik minden, itt kezdődik vagy végződik Nagy Imre uralma is. Ezen a ponton dől el, van-e benne csak csöppnyi jóhiszeműség is, van-e benne – túl a moszkvai engedelmén – csak csöppnyi összetartozás is az ezer sebből vérző nemzettel. Az utolsó pillanat már régen elmúlt. Elmúlt akkor, amikor az első vértanú, e szabadságharc első mártírja elhullott a kövezeten. Az utolsó pillanatot elszalasztotta Nagy Imre, de még kezében egy véglehetőség. A hon és a nép parancsa. Vissza az oroszokkal! És ha nem, örökre vissza velem!

Szignál

Galicus rovatát, a Reflektort közvetítettük.

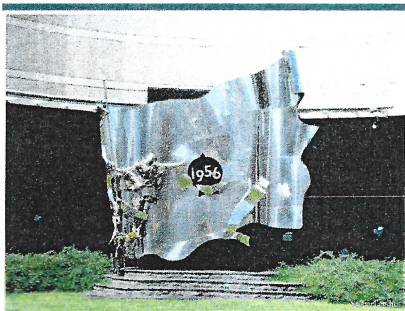
Itt a Szabad Európa Rádiója, a Szabad Magyarország Hangja!

Adásba került: 1956.10.26. 13:10

Címe: Reflektor

<http://szer.oszk.hu/felvetel?i=919508574&n=reflektor>

(Mikes Imre jegyzetei disszidálásomig a kedvenc műsorszámaim voltak a Szabad Európa Rádióban – Ámon Antal)

Akinek 1956 soha nem ér véget

Hajdú Szabolcs: Mi Ausztriában nem követelöztünk, örültünk, hogy befogadtak bennünket

Puskával és kézigránáttal harcolt 1956-ban, majd három héttel később Nyugatra menekült. Hajdú Szabolcsnak mesés életútja volt, munkája révén bejárta a világot, majd nyugdíjasként visszaköltözött a hazájába. Varga Attila írása – Akinek 1956 soha nem ér véget címmel – a Magyar idők 2017. áprilisi számában jelent meg.

– 1956 októberében húszéves volt. Hogyan értesült arról, hogy valami történik Budapesten?

Mély és sötét elkeseredés vezetett az 1956-os forradalom kirobbanásához. Amit én éreztem belőle gyermekként: 11 éves voltam, amikor betiltották a cserkészetet, és létrehozták az úttörőszövetséget. Mi, volt kiscserkészek rendre megkergettük a fehér inges, kék sapkás úttörőket, aztán, ha utolértük őket, a fejükbe húztuk a fejfedőt, és fenéken billentettük őket... Április 4-én a vörös zászlókat tépkedtük, a házmesterek pedig szívszélhűdést kaptak, mert valahonnét gyorsan pótolniuk kellett. Az emberben állandóan buzgott a felháborodás. - 1955-ben érettségiztem. 1956. október 23-án esztorgályos tanulóként délutános voltam a Fény utca környékén a Ganz villamossági gyárban. Délelőtt az akkori barátnőmmel, későbbi menyasszonyommal fönt jártunk a Várban, és a Szentháromság téren, a Műegyetem diákszállásánál azt láttuk, hogy rengetegen hordanak kicsi piros-fehér-zöld szalagocskát. Nagyon furcsa volt, de nem tudtuk, mi történhetett. Kettőre bementem a munkahelyemre, és éppen átöltöztem az olajos, koszos munkaruhámba, amikor berohant egy srác az öltözőbe, és azt mondta, délután tüntetés lesz a Bem téren. Azonnal visszavettem az utcai ruhámat, hazarohantam, felkaptam egy piros-fehér-zöld zászlót, és nyél nélkül bedugtam a zsebembe, háromkor már a Bem téren voltam. Napok múlva mentem haza. Tönkrement a cipőm, és egy kiszuperált katonai csizmát vittem haza, amelyet a házukban lévő suszter a forradalom melletti szimpátiájából ingyen talpalt meg. November 4-én ott voltam a Széna téren. Az előtte lévő napokon megtisztították a teret a felborogatott vasúti kocsiktól, teljesen védhetetlenné vált. A Lövház utca sarkán állt a metró fűrotornya, abban volt felállítva egy géppuska, és gúlában sok Vécsey-kézigránát egymásba tekerve.

– A nagyobb tüzerő miatt?

– Kis, konzervdobozszerű, piros-fekete csikos, fanyelű gránátok voltak, amelyek fejét egymásba lehetett csavarni. Négyet-ötöt összecsavartunk és nyéllel láttuk el. Ha a sikeres dobást követően bekerült a tank hernyótalpai alá, akkor volt esély arra, hogy lerobbantotta a lánctalpat, így a páncélos mozgásképtelenné vált. Aztán amikor három tank és néhány oldalkocsis motoros a felkelők által bevett házak felé közeledett, valakik puskákkal és géppisztollyal lőtték a tankokat, ami teljes képtelenség volt. A „csúzlízás” következménye az volt, hogy órákon át tartó tűzzel sötétedésig szétlőttek bennünket. Mielőtt a gyalogságot is bevetették volna, hogy kiirtsanak minket, a Széna tér védhetetlenné vált, így a parancsra megfelelően elmenekültünk, szinte hason csúszunk haza. A szovjet tankok sündisznóálást felvéve minden utca irányába lőttek, ahol a sötétben mozgást érzekeltek.

– Mikor szökött külföldre?

– November 8-ra abbamaradt az ellenállás Budapesten. Mivel fegyverrel is harcoltam, a jövőm bizonytalanná vált Magyarországon, ezért november 11-én elindulva, kétnapi bolyongás után, a zöldhatáron, toronyiránt haladva kimentettem az irhámot Ausztriába. A határ túloldalán egy fűtött épületben aludtunk, majd másnap Németújvárra (ma Güssing) vittek minket, ahol meleg kakaóval, vajjas kenyérral és narancssal fogadtak. Ott szétválogatták az embereket, minket Stájerországba vittek. Akkor naponta tízezer magyar érkezett Ausztriába, de mi nem követelőztünk, hanem megköszöntünk mindent, amit kaptunk, és örültünk annak, hogy befogadtak minket. Persze Ausztria nem állt annyira jól, úgyhogy azt szorgalmazták, mindenki menjen tovább. Visszavittek Grazba, ahol eldönthettük, melyik sorba állunk: Ausztráliába, Svájcba, az Egyesült Államokba, vagy máshová szeretnénk menni. Nekem volt rokonságom Amerikában, de mire ezt sikerült leleveleznem, és a vöröskereszten keresztül elküldték a repülőjegyemet, én már repülön Anglia felé vettem az irányt. Decemberben már Londontól délnyugatra egy városban, Aldershotban dolgoztam villanyszerelők mellett segédmunkásként. Egy család pártfogása alá helyeztek. Ők szereztek a munkát, az albérletet is. Angol nyelvből le kellett érettségiznem, majd hat év alatt, munka mellett gépészmérnöki diplomát szereztem.

– Mikor látogatott vissza először Magyarországra?

– Amikor már dán állampolgár voltam, 1971-ben küldtek Magyarországra egy paradicsompör-gépsor beüzemeléséhez a Kecskeméti Konzervgyárba. Amikor összeült a konzervgyár vezetősége, az igazgató, a főmérnök, és az üzemvezetők az

ovális tárgyalóasztalnál ülve azt mondták nekem, az igen tisztelt külföldi partnernek, hogy „Hajdú elvtárs”. Bocsánat, én nem vagyok elvtárs, maradjak inkább csak Hajdú úr – válaszoltam erre. Az 1968-ban született kislányom, és a dán feleségem a szüleimnél laktak a Lövház utcában. Azért megnéztem, hogy a Széna téri sündisznóállásos tankok helyén mi áll. Megépült a metró, amelynek a fűrotornyánál harcoltam, úgyhogy utaztam néhány megállónyit.

– Nyugdíjasként döntött úgy, hogy hazaköltözik?

– 1998-ban 62 éves voltam, és a dán cég új tulajdonosa nem tartott igényt a munkámra. A társaság egyik olasz leány-vállalatát kezdtem képviselni Magyarországon, így a víz fölött tarthattam a fejemet a nyugdíjazásomig. Úgyhogy egyre többet tartózkodtam itthon. Hatvanhét éves koromtól kapok dán nyugdíjat. Három gyermekem van. A dán feleségemtől van egy, aki Dániában él. Zsuzsinak, a mostani feleségemnek van egy lánya, aki Németországban ment férjhez, és van egy 1980-ban született közös fiunk, ő is Dániában él.

2003-ban vettünk meg egy Fejér megyei házat Pázmándon.

– Tele a ház magyar címerekkel, a falon függ a vitézi kardja. - Stílszerű, hogy a Szabadság útján laknak.

– Ez a véletlenek műve. Ennek az utcának a lánykori neve Tükör utca. Évekig hadakoztam, hogy a különböző, kommunista elnevezésű utcák neve megváltozzon. Bár törvény van rá, különféle mondvacsinált dolgokra hivatkozva – például hogy drága az új iratok kiváltása – nem történt semmi. Miközben ilyen esetben ingyenes a személyi dokumentumok cseréje. Volt itt Zalka Máté és Sallai Imre utca is. Rendszeresen levelekkel bombáztam az önkormányzatot, hogy változtassák meg az utcaneveket. Sok utánajárással és az anyagi hozzájárulásommal sikerült összehozni a falunak egy történelmi emlékparkot országzászlóval, az I. és a II. világháború hőseinek emlékkövével. '56-os emlékkövel, a kommunizmus áldozatainak mementójával. Van trianoni emlékművünk, és a falunak van egy '56-os mártírja is, Onestyák László, akit 1958-ban végeztek ki. Évekig tartottunk megemlékezéseket is, de mondjuk meg őszintén, hogy a faluban ebben a tekintetben a lelkesedés kis helyen elfér.

– Gyakran tart középiskolákban előadásokat 1956-ról. Mit tapasztal, érdeklik a mai tizenéveseket a hatvan évvel történt események, a kiváltó okok és a következmények?

– Jogos a kérdés, mert a minimális érdeklődéssel, vagy az érdeklődés teljes hiányával úton-útfélen találkozom. Minden a tanáron múlik. Ha egy pedagógusnak 1956 jelent valamit, könnyen ráébreszthetők a gyermekek a történetek jelentőségére. Nekem 1956 soha nem ér véget. Az angliai Magyar Szabadság Szövetségnek a negyedik vagy ötödik számú tagja vagyok, aláírást gyűjtöttem azért, hogy az ENSZ ne vegye le a napirendről a magyar ügyet. 1957. januárjában az ENSZ ötös bizottságának titkára Povl Bang-Jensen dán diplomata volt. Az ő működésének köszönhető az az előzetes ENSZ-jelentés, amely tökéletes dokumentuma az '56-os forradalomnak.

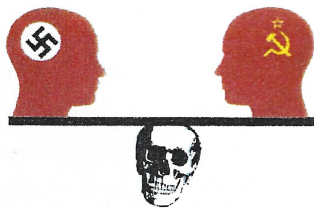
Miután 1957-ben a szovjetek fellőtték az első, majd a Lajka kutyás második rakétájukat a világűrbe, az egész nyugati világ biztonságérzete megrendült. Már nem lehetett az orosz medve bajszát tépkedni, ezért az ENSZ-nél a magyar ügy a megoldatlan ügyek egyikévé vált. Povl Bang-Jensen több mint száz magyar tanút hallgatott ki, névsorukat később az ENSZ kérésére sem adta ki. Felfüggesztették, kirúgták, bíróságra citálták, majd amikor ötgyermekes családapaként 1959-ben egy segélyszervezetnél dolgozott az Egyesült Államokban, egy novemberi nap munkába menet eltűnt. Hálaadás napján találták meg egy parkban átlőtt fejfel, nem messze a lakhelyétől. A holttestet a családnak sohasem adták ki, csak a hamvakat. Én annyira felháborodtam azon, hogy még New Yorkban is el lehet tenni láb alól egy magyar ügyet támogató embert, hogy 1957-ben a londoni amerikai nagykövetségtől megszerezve a címüket, elküldtem az 1956-os felkelőkarszalagomat a diplomata özvegyének.

1991-ben a Povl Bang-Jensen posztumusz megkapta az '56-os emlékérmét. Amikor Göncz Árpád hivatalos látogatáson Koppenhágában járt, nekem mondta, hogy ott van a zsebében az elismerés, de a leszármazottakat nem találják. Végül 1992-ben az Amerikában élő, politikától visszahúzódott gyermekeivel én leveleztem le azt, hogy jöjjenek el a kitüntetés átvételére Magyarországra. 1992 márciusában az öt gyermek közül négy eljött ide, és a Parlamentben vették át Göncz Árpádtól az elismerést. Az egyik Bang-Jensen fiú azóta a magyar ügy élharcosa lett, az Egyesült Államokban a magyar vonatkozású, titkosítás alól feloldott dokumentumokat mikrofilmre veszi, és időnként eljuttatja a magyar hatóságokhoz.

(rövidítette: Ámon Antal)

Egysorosok a kommunizmusról (2. rész)

„Az 1956-os magyar forradalom fordulópont volt”

Világlátások, ideológiák s történelmi tapasztalatok is belesűrítethetők egyetlen vagy néhány mondatba. Az alábbi gondolatok a kommunizmus lényegét és kritikáját ragadják meg.

„A kommunizmus, a bolsevizmus és más totalitárius forradalmi eszmék jelenségét megmagyarázni nem könnyű. Az általuk alkalmazott terror fő okát annál inkább: a forradalmárok valamiféle absztrakt "közjó" megteremtése során elfordultak a konkrét és alapvető keresztény értékektől. Ezt egyszerűen megfogalmazta a Lenin által száműzött orosz vallásfilozófus, Nyikolaj Bergyajev, aki *A kereszténység és a forradalom* című cikkében a következőket írja: "A keresztények mintha most jobban és tisztábban megértették volna a kereszténység igaz lényegét, mely szerint az ember mindennél drágább. Az ember, a maga szenvedéseivel és örömeivel, a maga sorsával az időben és az örökkévalóságban is felülemelkedik a társadalmakon és államokon. És ebben rejlik a keresztény és nem keresztény forradalom közötti különbség – a keresztény forradalom nem engedi, hogy bármely emberrel egyszerű eszközként vagy kiirtandó ellenségként bánjunk, vagy egy kőként, amelyre szükség van egy új társadalom felépítéséhez."

(Vagyim Arisztov, *Hetek*, 2004. április 16.)

-0-

Megéri-e a Szovjetunió 1984-et? – tette fel a kérdést Andrej Amalrik, aki ezt is írta:

„Az 1956-os magyar forradalom fordulópont volt a kommunista tömb történetében ... Sem a prágai tavasz, sem a lengyel munkások újabb lázadásai, sem az Emberi Jogok Mozgalma a Szovjetunióban nem képzelhetők el az 1956-os magyar forradalom nélkül. Joggal nevezhető tehát fordulópontnak, mert bebizonyította, hogy az ellenállás igenis lehetséges, és a világot meg lehet változtatni... Teljes nyíltsággal és teljes joggal nevezzük ezért magunkat az 1956-os esztendő nemzedékének. Mindaz, amit eddig tettünk, és az is amit a jövőben tenni fogunk, ennek a hősiek esztendőnek az alapjaira épül.”

-0-

„Mert a (kommunista) rendszer a hazugságainak foglya, mindent meghamisít. Meghamisítja a múltat. Meghamisítja a jelent és meghamisítja a jövőt. Meghamisítja a statisztikát. Megjátssza, hogy nem fél semmitől. Megjátssza, hogy nem játszik meg semmit.”

(Vaclav Havel)

Vlagyimír Bukovszkij, könyvében (1) írta „senki sem ragaszkodik ahhoz, hogy szeresd a rendszert, sőt még ahhoz sem, hogy higgyél benne.”

Majd így folytatta „elég az, hogy félj tőle, engedelmessédj neki, érd el a számodra kivetett munkamennyiséget, a gyűléseken a megfelelő időpontban kézfelemeléssel szavazz, névtelenül hagyj mindent jóvá és haragosan ítéld el az elítélni valókat.”

-o-

Tűzoltás közben voltunk szemtanúi annak a jelenetnek, amint egy orosz katonának besétált a kápolnába, pisztolyt fogott a főoltár addig sértetlenül maradt festményére, belelőtt, majd – ránk ügyet sem vetve – a jól végzett munka okozta elégedettségével kisétált.

Így ért véget a Palota ostroma 1945. február 12. reggelén."

(Szarka Józsefné visszaemlékezéséből, *Rubicon*, 2021, 8/10)

-o-

„A bolsevizmus azon a metafizikai föltevésen alapul, hogy a rosszból jó származhat, hogy lehetséges az igazsághoz keresztülhazudni magunkat” – írta Lukács György.

(Idézi Pető Iván, *Népszabadság* 2004. november 16.)

-o-

Üzenet a házfalon 1956-ban:

Reszkess Szerov (2), jönnék az óvodások!

-o-

Mao Ce-tung beszédéből 1957. november 14-én:

"Képzeljük el, hányan halnának meg ha (atom)háború törne ki. A világon jelenleg 2.7 milliárd ember él és a harmada megsemmisülne. Vagy, ha több, akkor a fele... Azt mondom, ha a legrosszabb történik, és a fele elpusztul, még mindig a fele megmaradna, viszont az imperializmus megsemmisülne és az egész világ szocialistává válna. Aztán néhány év után megint 2.7 milliárd ember élne a földön."

Forrás: Frank Dikötter: Mao's Great Famine, the history of China's most devastating catastrophe, 1958-1962 (Mao nagy éhínsége, Kína történetének legrombolóbb katasztrófája) Walker Publishing, New York, 2010, 13. old.

- (1) To Build a Castle – My life as a Dissenter (Magyarul ...és feltámad a szél.. címmel jelent meg 1991-ben)
- (2) A szovjet titkosszolgálati erők parancsnoka Magyarországon

„Nem volt egyszerű élete a Kádár-rendszerben azoknak, akiknek nyugati rokonai voltak: állandó belügyminisztériumi megfigyelés alatt álltak, leveleiket felbontották, elolvasták, telefonjaikat – ha volt nekik – a rutinosan végrehajtott ’betechikázás’ után lehallgatták, a személyes kapcsolataikat is szorosan ellenőrizték. Hasonlóan jártak, akiknek rokonai, ismerősei disszidáltak, őket még nagyobb gyanúval őrizték a legvidámabbnak hazudott barakkban.”

(Csatári Bence, Magyar Nemzet, 2022. január 15.)

-o-

„De hol volt a legdurvább (Európában) 1945 után? Stefano Bottoni, olasz-magyar történész szerint egyértelműen Romániában. Miközben Csehszlovákiában több mint másfél millió párttag volt (ez nem azt jelenti, hogy ott erőszak nélkül ment volna a hatalomátvétel, sőt, az 1948. februári csehszlovák ’kommunista puccs’ más országokban is katalizálta a folyamatokat), Romániában az állami erőszak tömegessége az egész térségben páratlan.

A ’román gulágként’ emlegetett börtön- és kényszermunkatáborokkal, a börtönök átnevelő rendszerével, a Duna-csatorna építésének embertelen körülményeivel, a kitelepítésekkel és a kijelölt kényszerlakhelyeken ellátás hiányában tömegével életüket veszítőkkel Kelet-Európában Románia lett ’a sztálini modell leg-hívebb követője’, hogy aztán a magyar ’56 miatt Romániában is a magyarországihoz hasonló léptékű megtorlások legyenek. Mint Bottoni mondta: Az erőszak beépült a romániai mindennapokba, a desztalinizációt követően az erőszak normálissá vált.

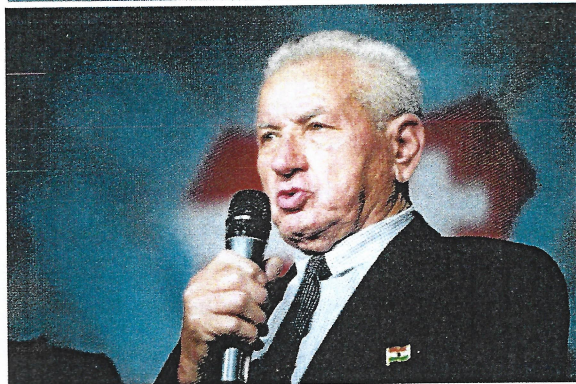
(Kolozsi Ádám, Index. 2017. november 25.)

-o-

Vitézy László filmrendező:

„Most forgatott filmem egy énekesnő és egy focista szerelméről és tragédiájáról szól. A legmélyén leplezzük le a kommunista rendszert. Nem a gyilkosság szintjén, hanem a lélekvásárlás szintjén, amely igazán fájdalmas. Azt mutatjuk be, hogyan vezettek félre valakit gátlás nélkül, hogy igazolják szörnyű tettüket. A kommunistáknak az érzelmek, a szív, a lélek, az értékek nem számítottak. Ez a pusztítás látszik ma még mindig Magyarországon, és még fog is jó ideig.”

(Ozsda Erika: Lélekvásárlás, Magyar Nemzet, 2022. február 5.)

Hogy mit akartunk 1956-ban Magyarországon?

„Nemzeti függetlenséget és demokráciát próbáltunk kicsikarni”

Az alábbi visszaemlékezést Rác József Sándor jegyzi. A szerző a POFOSZ 56-os tagozatának elnöke volt haláláig. Ez az írás a Szalay Róbert

által szerkesztett, 1956 – Ami a történelemkönyvekből kimaradt című összeállítás harmadik kiadásából származik.

1956-ban orvos-egyetemista voltam Budapesten. Politikus nemzedék voltunk. Szinte naponta kaptuk a politikai képzést. Már 1956 májusában napirenden voltak a viták arról, hogy ellentmondás van a szocializmus ideológiája és a gyakorlat között, mert az utóbbinak semmi köze sincs a demokráciához. Arra a megállapításra jutotunk, hogy ha ezt az ellentmondást nem oldják fel, az forradalomhoz fog vezetni. Öt hónap múlva bekövetkezett a forradalom. A tüntetés még csak arra készült, hogy segítse a demokratizálódást, de miután közénk lőttek, elszabadult a pokol.

Szinte minden helyen megfordultam, ahol történt valami, csupán a Sztálin-szobor ledöntésénél nem voltam ott. Október 24-én reggel, mikor meghallottam a szovjet tankokat, azonnal csatlakoztam az Üllői-út környéki ellenállókhoz néhány egyetemista társammal. Harcoltunk az október 28-i fegyverszünetig. Október 30-án még részt vettem a Köztársaság-téri párház ostromában, ami egyértelmű provokáció volt, hogy az oroszokat újra visszahívassák. A roham után derült ki, hogy az üvegablakok le voltak szedve és minden ablakban sötétítőfüggöny volt, hogy ne lehessen belátni.

A november 4-i szovjet támadáskor tisztában voltam azzal, hogy minden eldőlt és több vért áldozni fölösleges, mert egy elszánt, hatalmas erővel állunk szemben, aminek nincsenek erkölcsi gátlásai és a „Nyugat” is teljesen cserbenhagyott bennünket.

A csoportomat nem hagytam tovább harcolni, de nem adtuk fel mindent. A munkástanácsok még legálisan működtek egy darabig és nekik igyekeztünk egy darabig még háttérbázist teremteni. Felvettük és kiépítettük az illegális kapcsolatokat egymással. Röpcédulákat gyártottunk és szórtunk. Sztrájkokat, tüntetéseket szerveztünk (gyertyás tüntetés, néma tüntetés, nőtüntetés). 1957. január végére már szervezetek működtek Debrecenben, Székesfehérváron, Pécsen, Szegeden.

1957. február 1-én lebuktam. A vereség, a bukás után a megtorlás rettenetes volt. A harcolókat a helyszínen kivégezték. Az elfogottakat a Szovjetunióba hurcolták. A Kádár-konzolidáció után beindultak a népbíróságok. Futószalagon hozták a halálos ítéleteket.

Velem már a nyomozáson közölték, hogy miután igazam van, és elég okos vagyok ahhoz, hogy ezt be is bizonyítsam, ezért rájuk nagyon veszélyes vagyok, s így meg kell, hogy öljenek.

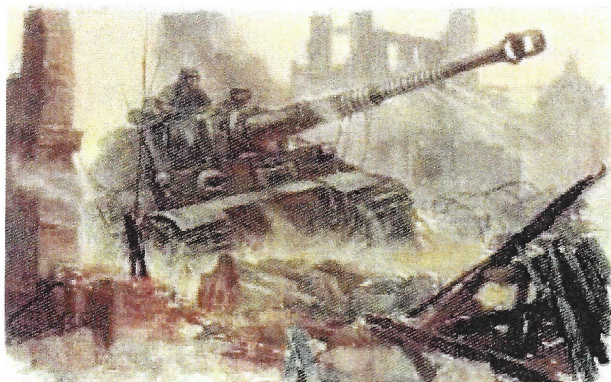
Első fokon a 16 fős csoportunkból 1 halál, 4 életfogytiglan és sok-sok év lett. Az ügyész az ítéletet megfellebbezte kötélre. Az ügyvédek közölték, hogy ne izguljunk, mert a Tucsek ítéleteit nem szokták súlyosbítni.

A másodfokú tárgyalás előtt két héttel az ügyvédek már tudták az ítéleteket. Közölték velünk, hogy készüljünk, mert nincs remény. És nem volt: négy halálos ítélet és valamilyen csoda folytán életben maradtam. Ezután a Gyűjtő fogház akasztófa fölötti zárkájában hallgattam végig négy társam és még sok más utolsó kiáltásait.

Hogy mi volt a forradalom célja, az megfogalmazódott a 16 pontban. Amikor kezdtük a forradalmat, nem voltak illúzióink. Pontosan tudtuk, hogy a szovjet nem felszabadító, hanem megszálló nagyhatalom. Próbáltunk egy kis nemzeti függetlenséget és egy kis demokráciát kicsikarni. Nem jött össze. A „Nyugat” cserbenhagyott bennünket, de megismertük a proletárdiktatúra mélységes poklait 40 éven keresztül, és sikerült a világnak bemutatni a kommunizmus igazi arcát.

A rendszerváltás óriási csalódást okozott Antall József pipogyasága következtében. Visszakerültek a hatalomba a volt kommunisták. Kirabolták és eladták az országot bűnöző, orgazda, rabló kapitalistáknak. Most nem a szovjet elvtársak talpát nyalják, hanem a rabló kapitalistákét.

Nem ezt akartuk!!! Mi államilag ellenőrzött szociális piacgazdaságot akartunk.

A novemberi megemlékezés részleteiben

2021. november 4-én maroknyi hagyományörző gyülekezett az emléknap megtartására a Fiumei-úti sírkert fehér márványkeresztjénél. Borongós időben.

Majd megjelentek a fiatalok, sokan. A Szent István Király Zeneművészeti Szakgimnázium és Alapfokú Művészeti Iskola diákjai, Hajdú Szabolcs igazgatóhelyettes úr vezetésével. És erre még a nap is kisütött.

Ezúttal a műsort is ők hozták magukkal, ellentétben a korábbi gyakorlattal, amikor a bátrak, a vállalkozók csak a helyszínen kapták meg verses vagy prózai feladataikat.

A műsor részletei pedig a következők voltak:

Devecseri Gábor: Láttam hamuszín arcotok, előadta: **Tóth Fióna**

Örkény István: Fohász Budapestért, előadta: **Begyik Marcell**

Sipos Gyula: Egy orosz katonáról, előadta: **Bass Mátyás**

Hudy Ferenc: Októberi március, előadta: **Tóth Szabó Dóra**

Karinthy Ferenc: Budapesti jegyzetek, előadta: **Jásdi Péter**

Ernesto Pinto: Dal azokról, akiket a holnap megkoszorúz, előadta: **Ökrös Lili.**

Az előadott kórusművek:

Népdal: Katona vagyok én

Kodály: Stabat Mater

Köszönet a hagyományörzésért!

(Ámon Antal)

Viccek az ötvenes évekből

Az ifjabb generációk legfeljebb nagyszüleik elbeszéléseiből ismerhetik az 1950-es évek eseményeit. E korszak életérzését azonban a viccek érzékeltetik hatásosan.

A sokadik békekölcsön-jegyzésnél Kovács kijelenti, hogy ő többet nem hajlandó jegyezni, így a pártirodán kezdik faggatni a miértekről:

– Nézzék, elvtársak, már van egy erőművem Inotán, egy kohóművem Sztálinvárosban, egy olajfinomítóm Százhalombattán. Szeretnék végre egy lódenkabátot. (1)

-o-

Két paraszt beszélget az '50-es években:

– Te, odaadnád a földedet, ha államosítanák?

– Persze.

– És a házadat?

– Azt is.

– Hát az ökrödet?

– Miért is ne.

– Na és a disznódat?

– Azt már nem.

– Miért?

– Mert disznóm, az van.

-

(1) És, ami nem volt vicc:

Édesapám Sztálinvárosban dolgozott akkoriban, mint fiatal mérnök. Eljött a békekölcsön jegyzés ideje, ami persze önkéntes felajánlás volt hivatalosan. Behívták az irodába és megkérdezték:

-Mérnök elvtárs ön mennyit jegyez az idej békekölcsönre? Apám azt mondta, hogy ő az idén nem tud jegyezni, mert két kisgyereke van és a felesége, akiket el kell tartania.

- De elvtárs, hogy gondolja ezt? Maga mérnök, és mint ilyen, példával kell járnia a többi dolgozó előtt. A békekölcsön kötése nem vicc. Idefigyeljen, ha a hétvégét a családjával akarja tölteni, akkor itt és most ajánlja fel egy hónapi fizetését. Mi nem viccelünk.

(Ámon Antal)

1956 a sajtó tükrében

Újságcikkek a forradalomról

A napjainkban örvendetesen megso-
kasodó, az 1956-os eseményeket sze-
mélyes visszaemlékezések formájá-
ban feldolgozó művek mellett az an-
tikváriumok kínálta is tartogat érde-
kes olvasnivalókat, például doku-
mentumkönyveket. Ilyen kötet a Kossuth Könyvkiadó gondozásá-
ban 1989-ben megjelent „1956 a sajtó tükrében” című kötet.

A négyszáztizenöt oldalas könyv az 1956. október 22-e és november 5-
e között Budapesten megjelent, országos jelentőséggel bíró újságokat
fűzte egybe időrendi sorrendben és teljes terjedelemben. A szerkesztők
– Izsák Lajos és Szabó József – semmiféle magyarázatokat és megjegy-
zéseket nem fűznek a cikkekhez, s ennek jó oka van. A céljuk ugyanis
nem az, hogy utólag bármit véleményezzenek vagy értelmezzenek, ha-
nem hogy lehetőséget teremtsenek az olvasók számára a korhű sajtó
áttanulmányozására. E könyv nemcsak a korszak kutatóinak lehet
hasznos segédeszköz, de mindazoknak is, akik érdeklődnek az 1956-os
események és azok sajtóbeli visszatükröződése iránt.

Ahogy a szerkesztők az előszóban megfogalmazzák: „A történelmi
eseményekben eligazodni, a múlt tényeivel szembenézni és igazságot
szolgáltatni különösen nehéz, ha kevés forrás áll az érdeklődők rendelkezésére,
mégis egyik legfontosabb feladata és kötelessége a ma nem-
zedékének. Ezért szakmai, politikai és társadalmi okokból is szüksé-
ges, hogy a szélesebb közvélemény elé tárjuk és hozzáférhetővé tegyük
azokat a legfontosabb, forrásértékű dokumentumokat, amelyek 1956
októberét illetően is a könnyebb eligazodást, a jobb megértést, a tisz-
tábban látást s ezzel együtt a tanulságok levonását is szolgálják.”

Harminchárom évvel a kötet megjelenése után csak remélni lehet, hogy
1956 kapcsán általánossá válik a tisztánlátás. Mindenesetre ez a könyv
nagyban segíti, hogy útbaigazítást kapjanak a korszak iránt érdeklődő
fiatal nemzedékek is.

Vasvári Éva

Fotó forrása: Múlt-kor

Géza Grohman Ottó: A véres kenyér....

Kenyeret esznek a gyermekek,
Még friss és az illata ritka csoda,
Csak két napja, hogy nem volt kenyér
S úgy esznek, mint akik nem ettek soha.

Nem tudják, hogy nem messze innen,
Még gőzlik piroslán az ártatlan vér,
Csak azért, hogy apró szájaknak
Legyen otthon friss, puha, meleg kenyér.

Ötszázan álltak a pék előtt,
Majd a Béke-térnél dübörgött egy tank,
S félezer sortálló magyarba
Beleágyúzott a csillagos bitang!

Azóta, ha kenyeret látok
Bosszúért üvölt a szívem, az eszem!
Ezt a sikongó jajkiáltást
A történelem asztalára teszem...

Vádolok minden hasztalan szót,
Mely békéről zajong álszent szájakon,
Addig, amíg tankok tipornak,
Vörös csillaggal, a magyar tájakon!

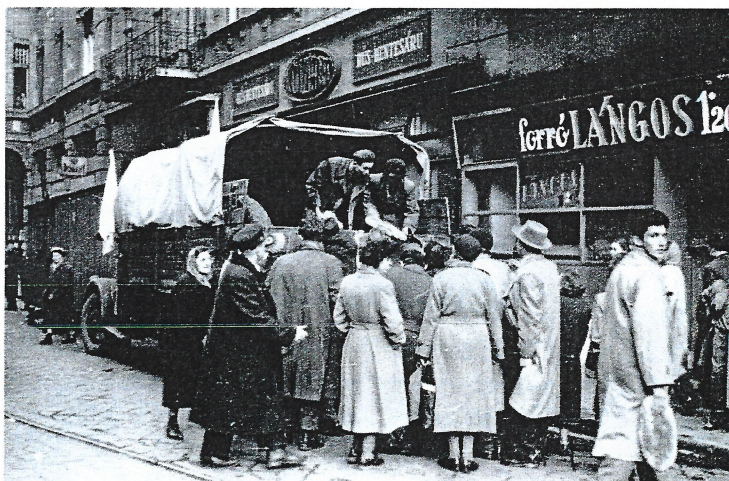
S ti, lányaim, s te is, fiam

Azt tedd, amit néked dalol most apád;

Hogy az unokák se feledjék:

- Gyűlöld a gyilkosok véres csillagát - ...!

Pestszentlőrinc, 1956. november 04.

Forrás: 24.hu

Tisztelt Olvasóinkhoz!

Az Órző számai igény szerint nyomtathatók. Ezért, ha valaki szeretné megkapni a korábbi számokat, jelezze, és eljuttatjuk hozzá.

Aki pedig nincs a levelezőlistánkon, de szeretne rákerülni, szintén jelezze.

Elérhetőség: Ámon Antal, 06 30 814 9917 vagy 06 1 257 0190 és: [antaltopamon-@hotmail.com](mailto:antaltopamon@hotmail.com)

Jancsek Antal: Rókus kápolna 1956

